

1.3.5 תקנות הסמכת מפעילי מכונות הרמה ואתרים

תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים),
התשנ"ג-1992

הגדרות

"איתות" - מתן הוראות, בכל שיטה שהיא, בין ישירות לעגורנאי ובין אדם אחר כדי שהוא יעביר את ההוראות לעגורנאי, בקשר להרמת מטען בעגורן, כיוון מטען או כיוון אונקל העגורן;

"אתת מוסמך" - מי שהוסמך למתן איתות או מי שהוא עגורנאי מוסמך לפי תקנות אלה;

"בניה" - לרבות בניה הנדסית כמשמעותה בפקודה;

"הפעלת עגורן" - הרמת מטען בעגורן, הורדתו, הסעת העגורן, סיבובו או סיבוב חלק ממנו, לרבות הפעלה כאמור לשם ניסוי, ביקורת או בדיקה;

"מחצבת אבן" - מחצבה שבה מתנהל חישוב על פני הקרקע;

"מטען" - לרבות כלי טעינה ואבזר לתלות המטען לאונקל העגורן;

"מכונת הרמה" - כהגדרתה בסעיף 79 לפקודה, למעט מלגזה;

"מנהל מחצבה" - מי שנתמנה לשמש מנהל מחצבת אבן בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (מחצבות אבן),
התשכ"ה-1965

"מנהל עבודה" - מי שנתמנה לשמש מנהל עבודה בבניה בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה),
התשמ"ח-1988

"מפקח עבודה ראשי" ו"מפקח עבודה אזורי" - כמשמעותם בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954;

"עגורנאי מוסמך" - מי שהוסמך להפעיל עגורן לפי תקנות אלה;

"עגורן" - כל אחד מאלה:

(1) עגורן צריח (Tower Crane);

(2) עגורן נייד (Mobile Crane) אופני, זחלי או חצי-זחלי;

(3) עגורן גשר עילי ועגורן שער;

(4) עגורן להעמסה עצמית;

"עגורן גשר עילי" - עגורן שהגשר שלו נשען, בכל אחד מקצותיו, על מרכב שגלגליו נעים על מסילה עילית, למעט עגורן המופעל בכוח ידני בלבד; ולמעט עגורן שעומס העבודה הבטוח שלו אינו עולה על 1000 ק"ג;

"עגורן להעמסה עצמית" - עגורן זרוע הידראולי המותקן על גבי רכב מנועי והמיועד בעיקר להעמסת מטענים על הרכב ופריקתם או להרמת משטח עבודה לאדם;

1.3.5 – תקנות הסמכת מפעילי מכונת הרמה ואתרים

"עגורן נייד" - מכונת הרמה בעלת זרוע הנושאת אונקל שעליו תולים את המטען, למעט עגורן המותקן על רכב מנועי לצורך הרמת רכב וגרירתו ולמעט עגורן ללא הנעה ובהפעלה בכוח ידני בלבד;

"עגורן צריח" - עגורן בעל צריח או תורן אשר בחלקו העליון זרוע הנושאת את אונקל העגורן שעליו תולים את המטען והוא מופעל בחשמל;

"עגורן שער" - עגורן גשר עילי שקצותיו מורכבים על עמודים המצוידים בגלגלי נסיעה במפלס הקרקע או הרצפה;

"רופא מורשה" - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית וכן רופא של שירות רפואי מוסמך, ששר העבודה והרווחה, בהסכמת שר הבריאות, הרשהו לעבין תקנות אלה;

"רשות הסמכה" - כל אחד מאלה:

(1) מי שמפקח העבודה הראשי מינהו להסמיך אתרים וכן עגורנאים לעגורנים מהסוגים ג' ו-ד' כמפורט בתוספת הראשונה;

(2) רשם ציוד הנדסי כמשמעותו בחוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז-1957, להסמכת עגורנאים מסוגים א' ו-ב' כמפורט בתוספת הראשונה;

(3) רשות הנמלים והרכבות, להסמכת עגורנאים ואתרים מקרב עובדיה להפעלה והכוונה של עגורנים בתחום הרשות בלבד;

(4) ראש ענף ציוד ייעודי במפקדת קצין חימוש ראשי, להסמכת עגורנאים המשרתים בשירות סדיר בצבא-הגנה לישראל, להפעלת עגורנים של צה"ל בלבד.

"שירות רפואי מוסמך" - כל אחד מאלה:

(1) לשכת בריאות מחוזית או נפתית של משרד הבריאות;

(2) קופת חולים, כמפורט בתוספת לחוק מס מקביל, התשל"ג-1973

(3) מוסד רפואי, ששר העבודה והרווחה, בהסכמת שר הבריאות הסמיכו לעבין תקנות אלה.

פרק שני: הפעלת עגורן ומתן איתות

2. הפעלת עגורן

(א) לא יופעל עגורן אלא בידי עגורנאי מוסמך שבידו תעודת הסמכה תקפה להפעלת עגורן מסוג ודרגת עומס מתאימים.

(ב) בלי לגרוע מהוראות תקנת משנה (א), לא יפעיל אדם עגורן אלא אם כן הוא עגורנאי מוסמך שבידו תעודת הסמכה תקפה להפעלת עגורן מסוג ודרגת עומס מתאימים.

(ג) הוראות תקנות משנה (א) ו-(ב) לא יחולו לגבי בודק מוסמך המפעיל עגורן תוך כדי בדיקתו לפי הפקודה.

3. סיווג עגורנים

העגורנים יסווגו לפי סוגים ודרגות עומס שלהם כמפורט

סוגים	א	ב	ג	ד
דרגת עומס	עגורן צריח	עגורן נייד	עגורן גשר עילי ועגורן שער	עגורן להעמסה עצמית
גורם מסמך	משרד התחבורה רשם ציוד הנדסי	משרד התחבורה רשם ציוד הנדסי	רשות הסמכה	רשות הסמכה
1	עד 3 טון	עד 30 טון	ללא תא הפעלה	עד 1 טון
2	עד 9 טון	עד 90 טון	עם תא הפעלה ובלעדיו	ללא הגבלת עומס
3	עד 12 טון	עד 150 טון		
4	ללא הגבלת עומס	ללא הגבלת עומס		

4. איתות

לא יינתן איתות אלא בידי אתת מוסמך שבידו הסמכה תקפה.

5. הדרכה ואימון

על אף האמור בתקנות 3 ו-4 יכול שלצרכי הדרכה, אימון או בחינת הסמכה -

- (1) יופעל עגורן בידי אדם שאינו מוסמך כעגורנאי אם מלאו לו שמונה עשרה שנים, והוא פועל לצדו של עגורנאי מוסמך ובהשגחתו הישירה, והמאמן או הבוחן הוא בעל ותק של שנה לפחות בעיסוקו כעגורנאי;
- (2) יינתן איתות בידי מי שאינו אתת מוסמך, אם מלאו לו שמונה עשרה שנים, והוא פועל לצדו של אתת מוסמך ובהשגחתו הישירה, והמאמן או הבוחן הוא בעל ותק של שלושה חדשים כאתת מוסמך.

פרק שלישי: הסמכת עגורנאים ואתרים

6. הסמכה ובקשה להסמכה

(א) **הסמכה כעגורנאי או הסמכה כאתת תינתן בידי רשות ההסמכה.**

(ב) בקשה למתן הסמכה כאמור, תכלול :

- (1) סוג ההסמכה שמבקשים (בקשה להסמכה כעגורנאי או כאתת; בבקשה להסמכה כעגורנאי - סוג העגורן או סוגיהם ודרגת העומס).
- (2) פרטים אישיים של המבקש (שם המשפחה, שם פרטי, שם האב, שנת הלידה, מספר הזהות, מספר צבאי, מען המגורים (העיר, או הישוב, מיקוד, הרחוב, השכונה, מספר הבית)).
- (3) השכלת המבקש והכשרתו המקצועית (שנות לימוד, תאריך גמר הלימודים, שם בית הספר ומענו, שם המוסד שבו עבר קורס מקצועי ומענו, התעודה או התואר של המבקש, פרטים משלימים בדבר השכלתו).
- (4) נסיון בהפעלת עגורן (שמות מעבידי המבקש שאצלם עבד כעגורנאי או כאתת, ומענם; בבקשה להסמכה כעגורנאי - סוג העגורן ודרגת העומס שהמבקש הפעיל ותקופת העבודה בהפעלת עגורן אצל כל מעביד בציון תאריך ההתחלה ותאריך הגמר).

(5) אישורים ותעודות (אישור של שני המעבידים האחרונים לפחות ואישור של רופא המורשה בהתאם לפרק השלישי לתקנות אלה).

(6) הצהרת המבקש (הצהרתו של המבקש שהפרטים שרשם בבקשתו נכונים ושלא נפסל קודם לכן מהיות עגורנאי מוסמך, או אתת מוסמך, לפי הענין).

(ג) הבקשה תוגש לרשות ההסמכה בטופס שניתן להשיגו בלשכת רשות ההסמכה.

7. תנאי הסמכה לעגורנאים

(א) רשות ההסמכה לא תתן למבקש הסמכה כעגורנאי, אלא אם כן נוכחה לדעת שנתקיימו במבקש כל אלה:

(1) מלאו לו 18 שנים;

(2) לגבי מפעילי עגורנים מהסוגים א' ו-ב' - עבד חודשיים רצופים, ולגבי עגורנים מהסוגים ג' ו-ד' עבד שבועיים רצופים, בהדרכתו ובהשגחתו של עגורנאי מוסמך לעגורן מסוג ודרגת עומס שלהפעלתו הוא מבקש הסמכה;

(3) הוא נבדק בדיקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים להיות עגורנאי;

(4) עמד בהצלחה במבחן עיוני ומעשי מוכר בידי מפקח העבודה הראשי; המבחן למפעילי עגורנים מהסוגים א' ו-ב' ייערך בידי מחלקת הבחינות של האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם של משרד העבודה והרווחה, והמבחן למפעילי עגורנים מהסוגים ג' ו-ד' ייערך בידי בוחן שימנה מפקח העבודה הראשי.

(ב) רשאי להיבחן -

(1) בעל תעודה המעידה על סיום קורס להכשרת עגורנאים המוכר בידי מפקח העבודה הראשי.

(2) אדם אשר הוכיח לשביעות רצון של מפקח העבודה האזורי, שהוא עבד כעגורנאי כאמור בתקנות 5 או 8 ושהוא בקי בהפעלת עגורן מהסוג ודרגת העומס שלגביו הוא מבקש הסמכה.

(ג) עגורנאי שהוסמך להפעיל עגורן מסוג א' או ב' בתוספת הראשונה יהיה רשאי להפעיל גם עגורנים מסוגים ג' ו-ד' בתוספת כאמור.

8. הסמכה זמנית

על אף האמור בתקנה 7(א)(2) רשאית רשות ההסמכה לתת הסמכה זמנית לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים לאדם להוכיח, להנחת דעתו של מפקח עבודה אזורי, שהוא עבד כעגורנאי ושהוא בקי בהפעלת עגורן מהסוג ודרגת העומס שלגביו הוא מבקש הסמכה ובלבד שנבדק בדיקות רפואיות בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים להיות עגורנאי.

9. הסמכה סדירה לבעל הסמכה זמנית

לעגורנאי שהוא בעל הסמכה זמנית תינתן הסמכה בהתאם לתקנה 7 כאשר יעמוד בתנאי כמפורט בתקנה 7(א)(4).

10. תנאי הסמכה למתן איתות

רשות ההסמכה לא תתן הסמכה למתן איתות, אלא אם כן היא נוכחה לדעת שנתקיימו במבקש כל אלה:

(1) מלאו לו 18 שנים;

(2) הוא עבד במשך שבועיים במתן איתות לעגורנאים בהשגחתו הישירה של אתת מוסמך;

(3) הוא נבדק בדיקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים למתן איתות;

(4) סיים בהצלחה קורס להכשרת אתנים במוסד לבטיחות ולגיהות או במקום אחר שעורך קורס שמכיר בו מפקח העבודה הראשי.

11. הסדר הבדיקות הרפואיות

(א) המבקש הסמכה בהתאם לתקנות אלה ימסור לרופא המורשה ידיעות מלאות על מצב בריאותו ויאפשר לרופא המורשה, על פי דרישתו, לאסוף ידיעות נוספות מכל רופא או מוסד רפואי שטיפלו בו.

(ב) הבדיקה הרפואית של המבקש הסמכה כעגורנאי או כאתת תכלול את הבדיקות הרפואיות ובדיקות המעבדה הבאות:

(1) בדיקה קלינית כללית.

(2) בדיקת כושר ראייה לרבות חדות הראיה ושדה ראייה היקפי (פרימטריה).

(3) בדיקת כושר השמיעה.

(4) כל בדיקה רפואית קלינית ובדיקת מעבדה נוספת, לפי ראות עיניו של הרופא המורשה.

(ג) בעל הסמכה כעגורנאי מהסוגים א' וב' חייב לעבור בדיקות ביקורת רפואיות במועדים שיקבע הרופא המורשה, ובלבד שבין בדיקה לבדיקה לא חלפה שנה לגבי מי שמלאו לו חמישים שנה, שנתיים לגבי מי שמלאו לו שלושים שנה או שלוש שנים לגבי מי שטרם מלאו לו שלושים שנה.

(ד) בעל הסמכה כעגורנאי מהסוגים ג ו-ד או כאתת יצהיר בפני רשות ההסמכה, אחת לשנתיים, על העדר שינויים במצב בריאותו לפי הנוסח שבתוספת הרביעית (ראה נספח א)

(ה) הרופא המורשה רשאי לדרוש בדיקה רפואית חוזרת, במועד שיקבע, לעגורנאי מהסוגים ג ו-ד או לאתת מוסמך, אם הוא סבור, על סמך תוצאות הבדיקה הרפואית שערך או על סמך מידע שקיבל, שהדבר נחוץ עקב מצבו הבריאותי.

(ו) יראו עובד כמי שאינו מתאים להתחיל או להמשיך בעבודתו כעגורנאי או כאתת אם בבדיקה הרפואית נמצא אצלו אחד מאלה:

(1) חדות ראייה נמוכה מ-6/12 בכל עין לאחר תיקון על ידי משקפיים;

(2) שדה ראייה היקפי קטן מ-55 מעלות בכל צד;

(3) ירידה בכושר השמיעה התחושתית - עצבית בשתי האוזניים באחד או יותר מאלה:

(א) מעל ל-30 דציבל בממוצע בתדירות 1,000 הרץ;

(ב) מעל ל-40 דציבל בממוצע בתדירות 2,000 הרץ;

(ג) מעל ל-50 דציבל בממוצע בתדירות 3,000 הרץ.

(4) נמצאה אצלו אי-התאמה אחרת, לדעת הרופא המורשה הבודק.

(ז) על אף האמור בתקנת משנה (ו) (3), רשאי רופא מורשה לאשר עובד כמתאים להתחיל או להמשיך בעבודתו כעגורנאי או באתר, אם עבר בהצלחה מבחן שמיעה קליני (קול רגיל וקול לחישה במרחק של 2 מטרים לפחות).

12. תעודת הסמכה

(א) מי שהוסמך כעגורנאי או כאתר תתן לו רשות ההסמכה תעודה על כך (להלן - תעודת הסמכה).

(ב) **תעודת ההסמכה תהיה לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים.**

(ג) בתעודת ההסמכה יפורטו הסוג ודרגת העומס של העגורן, שלגביו ניתנת ההסמכה.

13. שינויים בהסמכה

(א) מי שבידו תעודת הסמכה תקפה להפעלת עגורן מסוג כלשהו, ומבקש להסמיכו להפעלת עגורן מסוג אחר חייב לעמוד, בהצלחה, במבחן עיוני ומעשי שהכיר בו מפקח העבודה הראשי.

(ב) מי שבידו תעודת הסמכה לעגורן בעל דרגת עומס נמוכה, ומבקש להסמיכו להפעלת עגורן בעל דרגת עומס גבוהה יותר הבאה **הודרך בידי עגורנאי המוסמך להפעיל עגורן מדרגת העומס המבוקשת שלושה חודשים לפחות**, פטור ממבחן.

(ג) מי שבידו תעודת הסמכה לעגורן בעל דרגת עומס נמוכה ומבקש להסמיכו להפעלת עגורן בעל דרגת עומס הגבוהה מדרגת העומס הבאה יהיה חייב לעמוד בהצלחה במבחן מעשי שהכיר בו מפקח העבודה הראשי.

פרק רביעי: פסילת עגורנאים ואתרים

14. פסילה

(א) מפקח עבודה אזורי רשאי בכל עת, לפסול, בהודעה בכתב (להלן - הודעת פסילה), לתקופה מוגבלת או ללא הגבלת זמן -

(1) עגורנאי מוסמך - אם, לדעתו, אינו ממלא את תפקידו כעגורנאי, או אינו ממלא, אגב עיסוקו, את דרישות הבטיחות בהפעלת עגורן או אינו מסוגל למלא;

(2) אתר - אם, לדעתו, אינו ממלא את תפקידו כאתר, או אינו ממלא, אגב עיסוקו כאתר, את דרישות הבטיחות הנוגעות לעיסוקו או אינו מסוגל לקיימן.

15. הודעת פסילה

(א) הודעת פסילה יכול שתימסר, בנוסף לאמור בסעיף 217 לפקודה, באחת הדרכים האלה:

(1) הודעה ממוענת לנפסל - במסירתה לאדם הנפסל, או בהדבקה במקום בו נמצא העגורן;

(2) הודעה הממוענת לתופש המפעל, למבצע הבניה או לבעל העגורן, לפי הענין - במסירתה לאדם מהמפורטים בתקנת משנה (ג), או בהדבקה במקום בו נמצא העגורן.

(ב) אלה האנשים שמותר למסור להם את ההודעה כאמור בתקנת משנה (ב):

(1) במפעל - לתופס או לנציגו;

(2) במחצבת אבן - למנהל המחצבה;

(3) בבניה - למנהל העבודה;

(4) במקום שאינו מפעל - לבעל העגורן או לנציגו.

(ג) העתק מהודעת הפסילה יישלח לרשות ההסמכה שהסמיכה את העגורנאי או את האתת.

16. איסורים לאחר הפסילה

משנמסרה הודעת פסילה לא יופעל עוד עגורן במפעל, במחצבת אבן, בבניה ובמקום עבודה אחר, לפי הענין, בידי העגורנאי שנפסל ולא יינתן עוד איתות במקום כאמור בידי האתת שנפסל, מהמועד שנקבע בהודעה, ולא יפעיל העגורנאי שנפסל עגורן ולא יאותת האתת שנפסל, לפי הענין, מהמועד האמור

17. ערר

(א) נפסל עגורנאי מוסמך או אתת מוסמך בידי מפקח העבודה האזורי, רשאי הוא לערור על הפסילה בפני מפקח העבודה הראשי.

(ב) הערר יוגש, בכתב, תוך 30 ימים מתאריך הודעת הפסילה.

(ג) מפקח העבודה הראשי יתן לעורר הזדמנות לטעון את טענותיו בכתב או בעל פה.

פרק חמישי : הוראות שונות

18. הפעלת מכונת הרמה

(א) לא תופעל מכונת הרמה המופעלת בכוח מיכני, חשמלי, הידראולי או פניאומטי, למעט עגורנים מסוגים א', ב', ג' ו-ד', אלא בידי אדם שמונה למטרה זו בידי תופש המפעל, מבצע הבניה, מנהל המחצבה או בעליה של מכונת ההרמה, לפי הענין.

(ב) לא יתמנה אדם לתפקיד כאמור בתקנת משנה (א) אלא אם כן עמד בכל הדרישות דלקמן:

(1) מלאו לו 18 שנים;

(2) הודרך בידי אדם בעל נסיון של שנה אחת לפחות בהפעלה ותחזוקה בטוחים של מכונת ההרמה ובהגנה מפני הסיכונים האפשריים הכרוכים בהפעלתה ותחזוקתה.

(ג) המינני כמפורט בתקנת משנה (א) ייעשה לפי הטופס שבתוספת החמישית (נספח ב), והמינני כאמור יימצא במקום שבו מופעלת מכונת ההרמה.

19. פטור אישי

מפקח העבודה הראשי רשאי לפטור אדם, ממילוי אחר דרישות תקנות אלה, אם שוכנע שבנסיבות הענין הפטור מוצדק.

20. תחולה

(א) הוראות תקנות אלה יחולו -

(1) במפעל - כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודה;

(2) בבניה - בכפוף לתקנות משנה (ב) ו-ג) - על מנהל העבודה;

(3) במחצבת אבן - על מנהל המחצבה;

(4) בכל מקום אחר - על בעל מכונת ההרמה;

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), לא יראו חובה כמוטלת על מי שפורט בה, אם החובה מוטלת בתקנות אלה או בפקודה על אחר.

(ג) לא נתמנה מנהל עבודה לבניה או מנהל מחצבה למחצבת אבן, או הפסיקו לשמש בתפקידיהם, או נפסלו ולא נתמנה מנהל עבודה אחר או מנהל מחצבה אחר, לפי הענין, רואים את החובות המוטלות עליהם כמוטלות, בבניה - על מבצע הבניה ובמחצבת אבן - על תופשה.

21. ביטול

תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים ומאותתים), התשכ"ז-1966⁸ - בטלות.

22. תחילה

תחילתן של תקנות אלה ששה חודשים מיום פרסומן.

23. הוראות

(א) מי שביום תחילתן של תקנות אלה (להלן - יום התחילה), מלאו לו 20 שנים והוכיח, להנחת דעתו של מפקח העבודה האזורי, שעבד כעגורנאי בהפעלת עגורן מסוגים ג' ו-ד' ששה חודשים רצופים לפחות תוך השנתיים שקדמו ליום התחילה זכאי, על אף האמור בתקנה 7 ובכפוף לתקנת משנה (ב), להסמכה זמנית להפעלת עגורן מהסוג ודרגת העומס שבו עבד כאמור, ובלבד שהגיש בקשה למתן הסמכה זמנית כאמור בתקנה 8, תוך שנה מיום התחילה.

(ב) רשות ההסמכה רשאית לסרב מתן הסמכה זמנית כאמור בתקנת משנה (א), אם היא סבורה, שאין המבקש מתאים להפעיל עגורן הפעלה בטוחה.

מינוי מפעיל מכונת הרמה

(א) מינוי מפעיל מכונת הרמה הממונה

שם .....
(תופש המפעל, מבצע הבניה, בעל מכונת הרמה)

כתובת ..... מיקוד ..... טלפון .....

תפקידו .....

(ב) תאור מכונת הרמה שלגביה מתייחס המנוי

שם המכונה ..... היצרן .....

מס' מזהה ..... עומס העבודה הבטוח .....

המכונה מופעלת ע"י .....

(כוח מיכני, חשמלי, הידראולי, פנאומטי)

(ג) המפעיל

שם המשפחה ..... שם פרטי ..... שם האב .....

מס' ת"ז ..... שנת לידה ..... מקצוע .....

כתובת .....

(ד) הצהרת הממנה

אני החתום מטה מצהיר בזה כי מיניתי את האדם שפרטיו מפורטים בסעיף (ג) לעיל להפעיל את מכונת הרמה המתוארת בסעיף ב' לעיל, וכי הוא עומד בכל הדרישות המפורטות בתקנה 18 של תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים), התשנ"ג - 1992

.....
תאריך ..... שם הממנה ..... חתימה .....

(ה) הצהרת המפעיל

אני מצהיר בזה שכל הנתונים האישיים המפורטים בסעיף (ג) לעיל נכונים וכי קיבלתי הדרכה בהפעלת המכונה המפורטת בסעיף (ב) לעיל בנדרש בתקנה 18 של התקנות המזכרות בסעיף (ד) לעיל.

.....
תאריך ..... שם המפעל ..... חתימה .....